Зобов'язання можна поділити на чотири основні групи: довгострокові зобов'язання, поточні зобов'язання, забезпечення майбутніх витрат і доходи майбутніх періодів. Довгострокові зобов'язання, такі як банківські кредити та податкові зобов'язання, є важливим джерелом капітальних інвестицій [3]. Визначення довгострокових зобов'язань у НП(С)БО1 є дуже загальним і на практиці включає зобов'язання зі строком погашення понад 12 місяців з дати балансу. Поточні зобов'язання включають - короткострокові банківські кредити - поточні довгострокові зобов'язання - короткострокові векселі - кредиторську заборгованість за товари, роботи, послуги - поточні нараховані зобов'язання (з одержаних авансів, з бюджетом та позабюджетних платежів, зі страхування, з оплати праці, з учасниками та із внутрішніх розрахунків) - інші поточні зобов'язання. Забезпечення створюються для відшкодування майбутніх операційних витрат, таких як відпустки працівників, додаткові пенсії, гарантійні зобов'язання, реструктуризація, зобов'язання на випадок перерви в діяльності та виконання зобов'язань за оплачуваними контрактами.

Відповідно, сума забезпечення визнається витратами (крім суми забезпечення, включеної до первісної вартості основних засобів відповідно до П(С)БО 7 «Основні засоби») [4]. Створення забезпечень для покриття майбутніх збитків від діяльності підприємства заборонено. Спеціальні групи зобов'язань включають категорії, які не визнаються в балансі, але є дуже корисними для оцінки потенційного впливу певних подій на перспективи розвитку суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел:

1. Шевченко А. Організація електронного документообігу на підприємстві. URL: https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12dokumentooborot-2-organizaciya-elektronnogo-dokumentooborota-na-predpriyatii (дата звернення: 23.09.2022).

2. Бас Ю.В. Загальні основи управління підприємством в умовах фінансової кризи . Наука й економіка. 2021. № 1 (37).

3. Кащена Н. Б. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною активністю підприємств торгівлі: теорія, методологія, практика : монографія. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2021. 389 с.

4. Фінансова стійкість підприємства. URL: http://dtkt.com.ua/show/1cid04164.html

УДК 316.422:502.1:330.3

ДАНИЛЮК Р.В., здобувач вищої освіти
Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.**, д-р екон. наук, професор
Білоцерківський національний аграрний університет
Grynchuk1979@icloud.com

СОЦІАЛЬНІ ІННОВАЦІЇ ДЛЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Глобальні екологічні проблеми, зокрема зміна клімату, забруднення довкілля, вичерпання природних ресурсів та деградація біорізноманіття, ставлять перед світовою спільнотою виклики, які потребують нових підходів. Соціальні інновації є ключовим фактором у забезпеченні екологічної трансформації економіки.

Ключові слова: екологізація, сталий розвиток, відновлювані ресурси, безвідходні технології, екологічна безпека, збалансований розвиток, євроінтеграція.

Погіршення стану навколишнього середовища зумовлює стрімке зростання ролі інновацій в процесі вирішення екологічних проблем та необхідність стимулювання якісних змін в структурі економіки [1].

Еко-інновація відноситься до типу інновацій, які допомагають досягти сталого розвитку при зменшенні впливу на навколишнє середовище виробничих процесів, забезпечуючи оптимальне та відповідальне використання природних ресурсів. Еко-інновації спрямовані на використанні у виробничому процесі, технології орієнтованих на зменшення забруднення навколишнього середовища, шляхом використання відновлюваних ресурсів, зменшення споживання викопного палива та ядерної енергії, зменшення викидів CO2 [1].

Внаслідок війни, Україна зазнала серйозних екологічних втрат, що робить впровадження екологічних інновацій особливо актуальним. З моменту початку повномасштабного російського вторгнення довкіллю країни було завдано збитків на суму, яка досягає 1 трлн гривень, що еквівалентно майже €36 млрд. Із цієї суми €11,4 млрд складають збитки, пов'язані з руйнуванням ґрунтів, а ще €24,6 млрд – наслідки забруднення атмосферного повітря. Загальна сума руйнувань, спричинених війною інфраструктурі України, перевищує $151,2 млрд.[2].

Для впровадження еко-інновацій необхідно екологізувати підприємницьку діяльність шляхом впровадження безвідходних технологій переробки як побутових, так і промислових відходів. Важливими елементами цього процесу є розробка чіткої еко-інноваційної політики, стимулювання інноваційної активності, а також дослідження впливу довкілля на здоров'я людини та управління цим впливом. Виникає необхідність у консолідації фінансових, інтелектуальних та виробничих ресурсів, спрямованих на мінімізацію шкоди довкіллю та покращення його стану, що вимагатиме комплексних зусиль з боку суспільства, бізнесу та держави.

Формування політики управління еко-інноваціями на регіональному рівні стикається з численними викликами, пов'язаними як із недосконалістю теоретико-методологічної бази, так і зі складнощами в реалізації стратегічних завдань на державному та місцевому рівнях. Однією з головних проблем є недостатня ефективність традиційних підходів до управління екологічними системами, які є складними та слабо структурованими. Чинна модель державного управління інноваційною діяльністю значною мірою орієнтована на галузевий підхід, реалізований через відповідні міністерства та відомства.

Основне завдання полягає в розробці збалансованої стратегії, яка б поєднувала галузевий і територіальний підходи до управління природокористуванням, з акцентом на забезпеченні екологічної безпеки. Це вимагає узгодження національних і регіональних ініціатив з міжнародними практиками, зокрема у контексті євроінтеграції [3].

Пріоритетними залишаються витрати на очищення зворотних вод, які можуть свідчити про актуальність проблеми водних ресурсів і необхідність їхнього очищення. Захист ґрунтів та водних ресурсів має значно менші інвестиції, що може потребувати більшої уваги для збалансованого розвитку природоохоронної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Болгарова Н. Роль еко-інновацій в економіці країн. URL: https://edorada.org/en/articles/637
2. Тарасовський Ю. Війна завдала екології України збитків на 1 трлн грн. URL: https://forbes.ua/news/viyna-zavdala-ekologii-ukraini-zbitkiv-na-1-trln-grn-04102022-8761
3. Мартієнко А.І., Бондаренко С.А. Екологічні інновації в регіональній інноваційній системі. *Ефективна економіка*. № 8. 2015. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4232